

Szegedi tisztviselők a háziiorvosi rendszer mellett.

— Rendkívüli közgyűlésre készülnek az orvosok. —

A Szegedi Orvos Egyesület az orvosok anyagi helyzetének javítása céljából jelentkezett a közönség előtt. A szegedi orvosok ugyanis mint egyesület, úgyis mint egyesek, a közönség előtt szimpatikusak voltak, hiszen nem ártottak egymásnak. Már mint a közönség és orvosok. Tudtuk a szegedi orvosok igen jól érezték magukat Szegeden. Ha leteltek, nem kíváncsiak innen el és nem is emlékezünk arra, hogy évtizedek óta egyetlen egy orvos is elhagyta volna Szegedet azért, mert itt nem bírt megélni. Megélni és nem rosszul. Jól. Vannak sokan, akik valóban jómóduak lettek. Nem irigyeljük őket, Isten látja lelküket, — dolgoznak, fáradnak, megérdemlik az emberiség boldogulása nevében is, hogy gyarapodjanak. A közönség mostoha pártfogásáról nem panaszkodhatnak. Kvalifikációjuk, tudásuk után mindenüvé odaemelik őket, ahol a tisztelet és közbecsülés borostyánkoszorúja fonódik. És belemegedtek a szegedi uricsaládokba úgy, hogy mint háziiorvosok szinte családi tanácsadók, jóbarátok s talán ennél is többek lettek. Az idősebb orvosok hosszú évtizedek óta gyógyítják, nevelik a családok tagjait, gyermekeit és nem követelők a jóbarátokkal szemben s a jóbarátok megértők az orvossal szemben. Az ilyen viszonyban levő háziiorvos ismeri a család minden buját-baját, anyagi helyzetét és jól tudja, hogy a családfőnek mikor van módjában a tiszteletdíjat felemelni, ami emelkedik is anélkül, hogy az orvosnak ez irányban szólni kelljen. Hiszen ez kölcsönös megelégedés alapul és szinte baráti jellegű ügy. Minél több jó családja van az orvosnak, annál ismertebb lesz a neve, annál örvedesebben gyarapszik a tudományát megbecsülők táborá. Erre szüksége van minden orvosnak és erre törekszik is mindegyik. Az élet, a megélhetés követeli ezt meg. Tehát, bármennyire „balkáni“, avagy „kinai“ állapotok uralkodnak is Szegeden, a régi jó és az orvosokra előnyös patriarkális viszonyok képezték és fogják képezni nagyon sokáig nálunk számukra az egzisztenciális alapot.

És itt kezdjük megérteni, hogy az Orvos Egyesület több tagja nem ért egyet az egyesület választmányával és nem az indítványozókkal. Mi sem értünk velünk egyet. A háziiorvosi rendszert igenis fent kell tartani és ennek fentartása az orvosok érdeke. Sokszor talán nem annyira anyagi, mint erkölcsi érdeke. Nem mondjuk, hogy honorációs alás szempontból, üzleti elvek alapján kamatoztatva a tudományt, nem lenne előnyösebb az új, indítványozott rendszer — ámbar ezt is csak a praxis bizonyítaná be — mégis azt hisszük, hogy a közönség szimpatiaja bizonyos mértékben elfordulna az orvosoktól. Ez pedig nem kívánatos.

Ami pedig a közönség fizetőképességének osztályozását illeti, ezt alig hisszük, hogy az Orvos Egyesület komoly alapon vette tervbe. Vegyünk csak egy példát. X. orvos elmegy Y. tisztviselőhöz, aki beteg. Az orvos belép a tisztviselő lakásába és azt látja, hogy ott minden csinos, elegáns, ragyogó. Itt okvetlen jómódot vél az orvos a külszin után és honoráriumát a jómód után fogja kiróni, dacára annak, hogy talán a tisztviselő a legnagyobb anyagi gondok között él és egybe sincs, mint a kellemes otthona, amelyet áldozatok árán szerzett meg. Az orvos tehát léptenyomon a tévedések tojástancát fogja járni, mert viszont találni fog jómódu embereket, akik ordító szegényes környezetben szeretnek élni. Avagy nem marad más hátra, mint az osztályozás szigorú betartásának lehetősége miatt Szeged lakóinak telekkönyvi és adófizetési lapjait az orvosok számára kiadni és azt, mint honorálási kiskatét használni. Ugyebár, ez a viccesizű fejtegetés komolytalan és az ügyszó nem méltó hangnak tűnik fel. Pedig a példák komolyak és a terv az Orvos Egyesület által ily alapon keresztül nem vihető. Nem, mert az igazságosság reális alapjára nem építhető.

Az új honorációk ismét a középosztályt fogják sújtani leginkább és ezek között a fixfizetésű magán és közalkalmazottakat, a kiknél tudnivaló, hogy az intelligenciáiknál fogva a külső látszat fenntartására mindig

több lesz fordítva, mint amennyit szabad lenne. Ezt azonban nem lehet fölük rosznéven venni. Ez a kissé túlköltekezés lelkiszükség, amelyet az orvos külső után lát ugyan, de valójában, mint a szegénység takaróját fel nem ismeri. Most már, ha egy ilyen családban, mondjuk, öt-hat gyermek sorozatosan megbetegedik, a tisztviselő egész évi fizetése sem lenne elegendő az orvos dotálására.

A közönség tisztába van azzal, hogy a fokozódó drágaság az orvosokat éppen úgy sújtja, mint bármelyik a tudomány után élő alanyát ennek az államnak. Bizonyos újabb részből jövő megterhelés ellen nem is zárkozhatik el, azonban azt hisszük, hogy az Orvos Egyesület, a régi rendszer felforgatása nélkül is meg fogja találni azt az utat, amely a szereteten és emberbaráti magasztos érzésen át, a szívekhez és anyagi érdekekhez helyesen vezet.

Több családost tisztviselő.

A következő sorokat kaptuk még ebben az ügyben: A Szegedi Orvos Egyesület éppen azon tagjai, akik háziiorvosi funkciót teljesítenek, nem azonosíthatják magukat az egyesület évről-évről közgyűlésén előkészületlenül fölvetett és meglepetésszerűen, az ő akaratuk ellenére hozott határozattal, mely az eddig fennálló és a közönségnél begyökeresedett háziiorvosi rendszert megszünteti. Tudomásunk van róla, hogy erre való tekintettel, az egyesület kebelében mozgalom indult meg, miszerint a fent jelzett határozat *hatályon kívül helyeztessék* és így az egyesület belső válsága elkerülhető legyen.

Hölgyek figyelmébe!

Velour- és bársony-modellek, nemez- és gyászkalapok, fátol, szallag és töltőzésekben nagy választék. Alakítások és díszítések jutányos árban, ugyisintén szörme, sapka és garnitúra alakításokat vállal.

Rózsa Imréné, női kalap divatterme
Deák Ferencz-u. és Oroszlán-u. sarok.

Agoston elindul.

Írta: Herczeg István.

Agoston művész volt. Sokat tanult még, a semmiig eljutott és véletlenül lökte a sors a kis városba, mint a nagy oceanjárót a vihar egy csöndes, elfelejtett révbe. Lelke érzésektől zsongott és agyában sejtelmek zakatoltak; környezetében csak mozgolódott, de élete valahol messze, ismeretlen tájon küzködött, a hová a fantázia pazarkényelmű lukszusvonnata szállította. Alig tudta, hogy mi történik, vele az emberek között, sőt az embereket sokáig észre sem vette.

Egyszer, esős őszi nap volt, sulyosan megbetegedett. Kis szobájában a diványra ágyaztak neki az ablak mellé, mert látni akarta a szürke eget, az ólomjárásu, komor felhőket, valamit a világból, ami a jólétben, a balsorsban, kicsinynek és nagynak, innen és tulnan egyformán világ. A hideg szél bedudolt az ablaktáblán, meglegette a tépett függönyöket; zugott, sziszegett, sirt és panasza lassan elhalkult. Agoston az esőverte, hűvös ablaktáblára szorította homlokát és eltűnődött. Lent a gyalogjáró mellett kis vizerecskék törtettek előre. Eleinte lassan, tétovázva indultak utnak, majd hirtelen erő buzgott fel bennük és szinte szökeltek egymás felé; majd összebeujtak, körülrajongták egymást és sietve rohantak új egyesülés, új boldogság elé. Az erecskékből kis patakok lettek, sietegtek, karvarogtak, aztán monoton zugással eltűntek a csatorna vasrácsai között.

Agoston az életére gondolt és szédülten a

párnára hajtotta a fejét. Valahol hárfáztak és mellabus hangok siráma rtdült a szobába. Elfeledt, fájó érzések éledtek újra és összeölelkeztek a mély akkordokkal. Könnylengték a butorokat és felkuszáltak a megkopott festésű, fehér foltokkal tarkázott falon. Aztán megnyugodtak hirtelen, de egyes tárgyak tovább rezonáltak. Agoston remegve figyelt és úgy látta, hogy a csorba eszerépvázában a krizantémum büntánóan hajladozik; a szerezesen vi-gyorgó ábrázata felett a homályos tükrör még jobban elsápad és az óra ingája meglassítja, gépies mozgását és cél nélkül támolyog. A gondolatok hirtelen lángra gyultak benne és a hamu lelkére hullott és elborította azt a bánat langyos kérgével.

*

Hónapokig halálos beteg volt Agoston és tavaszkor hagyta el az ágyat. Kiment sétálni a napra és úgy érezte, mintha bőrének porusai feszültek volna és mohón szívták volna magukba a verőfényt. Az akác bódító illata egyenest elébe jött; vad szeretkezéssel az arcába esapott az orbán, a fülén, száján és szemén keresztül az agyában tombolt. A házak vakítóan világítottak, foszforcskáltak és néha úgy tetszett Agostonnak, mintha örömben táncot roptak volna és fejükön a zsinolytető hetyke kalpag módjára félre csapódnék. Aztán figyelni kezdte az embereket. Mindenki régi ismerősnek, kedvesnek és jónak tűnt fel előtte. Úgy érezte, hogy mindenkihez lenné egy meleg biztató szava; a szívükhöz beszélne és mindjárt bizalmasak volnának vele. Kikérdezné a bajukat és meghallgatná életük

meséjét, amelyben a tanulságok szomorú, zengő sirámok. És aztán vigasztalná őket; megmutatná nekik az egyenes, helyes irányt, a mely olyan közel van, hogy legtöbbször azért nem látják. Szeretettel, hitet öntene beléjük és azok is oly könnyen boldogok lehetnének.

Egy régi barátja jött vele szembe. Ezt mindjárt karonfogta és beszélni kezdett: a jövőről, terveiről, hatalmas, új célokról magyarázott. Elmondta, hogy eddig még semmit sem tett, nem is gondolkodott komoly szép munkákon, amit az ember mindig másokért csinál és magát csak megőrli, lenyűgözi benne. Ed-dig öntudatlanul kóválygott, de ennek már vége... vége. Neki mindenkivel köze van most, neki mindenki baja fáj, neki már az élet nem egyéni kicsinyes harc, hanem fenséges játék, végtelen megújulás.

A barát először fölényesen, aztán kétkedően, később kellemes csalogással, végül pedig ébredő fanatizmussal bámult Agostonra és mikor elváltak, azt érezte, hogy erős, tapadó, forró kéz szorítja tenyerét, amelynek titkos fluiduma végigfut egész testén.

*

Agoston élete asszonyával találkozott. Még öntudatosan nem gondolt semmire, hinni pedig nem bírt semmit, mert az előítéletet nem ismerte, de egyszerre vakító világosságot látott fellobbanni maga körül. Azok a tétova sejtelmek, amelyek eddig néha nyomasztólag borultak kedélyére, egyszerre harmonikus erőre kaptak, felrázták álmatag tespedéséből és a forradalom extázisával lelki értékeit démoni célok lebirására serkentették.